

عنوان مقاله:

بررسی تاثیر احداث سدهای بزرگ مخزنی بر توسعه فعالیت های کشاورزی در مناطق نیمه خشک ایران (مورد شناسی: سد سلمان فارسی در استان فارس)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و آمایش شهری-منطقه ای، دوره 8، شماره 28 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

دکتر محمود فال سلیمان - دانشیار جغرافیا، برنامه ریزی روستایی، دانشگاه بیرجند

سیده سعیده حسینی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و توسعه پایدار، دانشگاه بیرجند

دکتر مرتضی اسماعیل نژاد - دانشیار جغرافیا، اقلیم شناسی، دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

امروزه اهمیت توسعه کشاورزی از نظر تامین امنیت غذایی به عنوان زیرساختار توسعه روستایی مورد توجه جدی برنامه ریزان اقتصادی است. این موضوع در مناطق خشک و نیمه خشک جهان وابستگی زیادی به توان های محیطی از جمله منابع آب و خاک و بهره وری صحیح از آن ها دارد. طرح های آبخیزداری با تامین آب و حفاظت از خاک در کشورهایی که با بحران آب و فرسایش خاک زراعی (از جمله کشور ما) روبه رو می باشند، نقش ویژه ای در رشد و توسعه بخش کشاورزی دارد. پژوهش حاضر در راستای بررسی اثرات اقتصادی طرح های آبخیزداری در ایران و در استان فارس که یکی از بزرگ ترین سدهای مخزنی ایران به نام سلمان فارسی اجرا شده، تهیه شده است. روش انجام تحقیق مبتنی بر روش توصیفی-تحلیلی با رویکرد پیمایشی است. جامعه آماری تحقیق شامل 584 خانوار، در روستاهای بالای 20 خانوار متأثر از پروژه سد سلمان فارسی ساکن در شهرستان قیروکارزین است. در این تحقیق نمونه گیری به روش احتمالی است که در مرحله تکمیل پرسشنامه و انتخاب اعضای نمونه، با توجه به در اختیار داشتن لیست روستاییان بهره بردار از آب سد، انتخاب نمونه براساس فرمول کوکران 95 خانوار به روش تصادفی ساده صورت پذیرفت و در نهایت تعداد 120 پرسشنامه (برای دقت بیشتر) تکمیل شده است. برای انجام محاسبات آماری با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون های ناپارامتری دوجمله ای و ویلکاکسون، به تجزیه و تحلیل داده ها پرداخته شده است. همچنین به منظور سنجش صحیح و واقعی درآمد ناخالص بهره برداران نمونه در سال پایه (1387)، درآمد سالانه آنان را براساس اطلاعات بانک مرکزی از نرخ تورم، به سال 1394 تبدیل و سپس مقایسه انجام شد. نتایج به دست آمده نشان داد که در محدوده مورد مطالعه، تاثیر احداث سد سلمان فارسی بر شاخص های اقتصادی زیاد و همچنین در وضعیت کشاورزی بعد از احداث سد تغییر معناداری ایجاد شده است؛ به طوری که در موارد مساحت باغ و قلمستان، مدار گردش آب محصولات کشاورزی، تعداد نیروی کار خارج از خانوار، تعداد نیروی کار از خانوار، تعداد دام سبک، تعداد قطعات باغی و در نهایت تعداد ماشین آلات ملکی یا اجاره ای در مرحله کاشت، داشت و برداشت تغییرات ایجاد شده نسبت به قبل از احداث سد معنادار و در حال افزایش بوده است.

کلمات کلیدی:

توسعه روستایی، توسعه کشاورزی، اثرات اقتصادی، سد سلمان فارسی، شهرستان قیروکارزین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/884563>

